

Fígjarmálaráðið

Løgtingið

Dagfesting: 28. oktober 2019
Mál nr.: 19/00357
Málsviðgjørt: JEK
Eftirkannað: 22. oktober 2019

Løgtingsmál nr. 19/2019: Uppskot til løgtingslóg um broyting í løgtingslóg um meirvirðisgjald (Meirvirðisgjaldslógin) (Leingjan av tíðarskeiðnum fyri endurrindan av meirvirðisgjaldi fyri keyp og uppsetan av elriknum hitapumpskipanum)

Uppskot til

Løgtingslóg um broyting í løgtingslóg um meirvirðisgjald (Meirvirðisgjaldslógin)

(Leingjan av tíðarskeiðnum endurrindan av meirvirðisgjaldi fyri keyp og uppsetan av elriknum hitapumpskipanum)

§ 1

Í løgtingslóg nr. 136 frá 8. september 1992 um meirvirðisgjald (Meirvirðisgjaldslógin), sum seinast broytt við løgtingslóg nr. 57 frá 7. mai 2019, verða gjørdar hesar broytingar:

1. Í § 3d stk. 3 verður nr. 3 orðað soleiðis:
“3) samlaðu útreiðslurnar verða hildnar í seinasta lagi 31. desember 2020,”

2. Í § 3d stk. 3 verður nr. 4 orðað soleiðis:

“4) góðkend umsókn um endurrindan av meirvirðisgjaldi vera TAKS í hendi í seinasta lagi 31. mars 2021 og”.

§ 2

Henda løgtingslóg kemur í gildi dagin 1. januar 2020.

Kapittul 1. Almennar viðmerkingar

1.1. Orsakir til uppskotið

Uppskotið snýr seg um at leingja heimildina at endurrinda meirvirðisgjald á hitapumpum og innlegging av teimum.

Sum eitt átak at fremja orkuskiptið til reinar orkukeldur, varð í 2017 broyting gjørd í løgtingslóg um meirvirðisgjald. Broytingin var, at meirvirðisgjald kundi verða afturrindað fyri keyp av hitapumpum og innlegging av teimum.

Ásetingin er tíðaravmarkað til 31. desember 2019.

Nú skipanin hevur virkað í út við tvey ár, hava 113 innleggingar fingið meirvirðisgjald endurrindað. Samlaða upphæddin, ið er endurrindað er 2,38 mió. kr. Meðalupphæddin er soleiðis 21,1 tús. kr.

Tað hoyrist javnan, at ein forðing fyri at fáa sær hitapumpu er, at fyri nógv er upphæddin, ið skal leggjast á borðið, í so stór. Tí má roknast við, at afturberingin av meirvirðisgjaldi er ein hjálp.

Í viðmerkingunum til uppskotið, tá tað varð lagt fram í 2017, varð nevnt, at eitt, sum kundi verða orsök til at eftirmeta skipanina, var, hvørt kostnaðurin móguliga fór at lækka og tørvurin á fíggjarligum ískoyti harvið at minka. Tað hevur tó ikki víst seg at vera so.

Av teimum umleið 18.000 húsarhaldunum í Føroyum, eru leysliga mett eini 15.-16.000 húsarhald, ið enn hava oljufýr.

Tá kostnaðurin fyri hitapumpur ikki er lækkaður og langt er á mál at skifta oljufýr út við hitapumpur, er endurrindanin av meirvirðisgjaldi eitt munandi íkast.

Eisini fyri at kunna byggja framleiðsluna úr varandi orkukeldum út, hevur tað týdning, at brúkararnir leggja upphitingina um frá olju til el.

Mælt verður til, at ásetingin verður longd í eitt ár og eftirsett til ta tíð.

1.2. Galdandi lóggáva

Meirvirðisgjaldslógin heimilar endurrindan av meirvirðisgjaldi á hitapumpum og uppseting av teimum, men heimildin gongur út 31. desember 2019.

1.3. Endamálið við uppskotinum

Uppskotið leingir heimildina at endurrinda meirvirðisgjald á hitapumpum og fyri innlegging av teimum.

Við at endurrinda meirvirðisgjald á hitapumpum og uppsetanina av teimum, gerst tað lættari fíggjarliga at útvega sær hesar.

1.4. Samandráttur av nýskipanini við uppskotinum

Uppskotið leingir verandi freist fyri at koma undir skipanina frá 31. desember 2019 til 31. desember 2020 og freistina at lata inn umsókn til TAKS um endurrindan frá 31. mars 2020 til 31. mars 2021.

1.5. Ummæli og ummælissskjal

Uppskotið er gjört í samráð millum landsstýrismenninar í ávikavist fíggjarmálum og orku- og umhvörvismálum. Uppskotið hefur annars ikki verið til ummælis.

Kapittul 2. Avleiðingarnar av uppskotinum

2.1. Fíggjarligar avleiðingar fyri land og kommunur

Fíggjarligu avleiðingarnar fyri landskassan valdast, hvussu nógvar hitapumpur verða settar upp. Verður kostnaðurin við meirvirðisgjaldi settur til 150.000 kr., er meirvirðisgjaldið 30.000 kr. Fyri hvørjar 100 hitapumpur, ið verða settar upp, verður endurrindaða upphæddin av meirvirðisgjaldi 3 mió. kr.

Landskassin fær tó eisini nakrar skattainntøkur av hesum virkseminum, so nettoútreiðslan verður nakað minni enn 30.000 kr. fyri hvørja hitapumpu. Verður arbeiðslønin sett til 25.000 kr. fyri hvørja hitapumpu og skatturin 30%, verður nettokostnaðurin fyri landskassan umleið 23.000 kr., ella 2,3 mió. kr. fyri hvørjar 100 hitapumpur.

Meirvirðisgjaldið, ið verður endurrindað, er tað sama, sum verður inngoldið landskassanum, og er tað tí útreiðsluneutralt á fíggjarlógini.

2.2. Umsitingarligar avleiðingar fyri land og kommunur

Fyri at fáa meirvirðisgjaldið endurrindað, skal umsókn góðkennast av Umhvørvisstovuni, áðrenn hon verður latin TAKS. Umhvørvisstovan fær soleiðis nakað av arbeiði at ummæla umsóknirnar, og TAKS fær nakað av arbeiði at útgjalda meirvirðisgjaldið. Stovnarir hava tó higartil megnað at gjørt hetta við verandi arbeiðsmegi.

Tá jarðhitahol skulu borast krevst góðkenning frá avvarðandi kommunu. Hetta er uttan mun til, um meirvirðisgjaldið verður endurrindað ella ikki, men væntandi skulu fleiri góðkenningar gerast, sum avleiðing av endurrindan av meirvirðisgjaldinum.

2.3. Avleiðingar fyri vinnuna

Væntast kann, at uppskotið elvir til nakað størri virksemini hjá teimum fyrítøkum, ið selja hitapumpur og sum bora jarðhitahol, enn um meirvirðisgjald ikki verður endurrindað.

2.4. Avleiðingar fyri umhvørvið

Hitapumpur dálka umhvørvið minni enn oljufyr í rakstri. Tá hitapumpur eru elriknar, hefur elframleiðslan eisini týdning fyri umhvørvisavleiðingarnar frá hitapumpum. So hvørt elframleiðslan verður meira grundað á varandi orkukeldur, verður fyrimunurin fyri umhvørvið eisini størri. Sett er út í kortið, at í 2030 skal øll elframleiðsla verða úr varandi orkukeldum, men væntast kann, at væl áðrenn tað verður munandi størri partur enn í dag úr varandi orkukeldum.

2.5. Avleiðingar fyri serstøk øki í landinum

Uppskotið hefur ikki avleiðingar fyri serstøk øki.

2.6. Avleiðingar fyri ávísar samfelagsbólkar ella felagsskapir

Uppskotið hevur ikki avleiðingar fyri ávísar samfelagsbólkar ella felagsskapir.

2.7. Millumtjóðasáttmálar á økinum

Føroyar hava bundið seg at fylgja París avtaluni um at minka útlát av veðurlagsgassi. Við at leggja upphiting um til elgrundaða upphiting heldur enn oljugrunndaða upphiting, minkar útlátið av CO₂.

2.8. Tvørgangandi millumtjóðasáttmálar

1) Hoyvíkssáttmálin

Uppskotið hevur ongar avleiðingar innanfyri Hoyvíkssáttmálan.

2) Evropeiski mannarættindasáttmálan, EMRS

Uppskotið hevur ongar avleiðingar viðvíkjandi EMRS.

3) Sáttmáli Sameindu Tjóða um rættindi hjá einstaklingum, ið bera brek

Uppskotið hevur ongar avleiðingar viðvíkjandi sáttmála Sameindu Tjóða um rættindi hjá teimum, ið bera brek.

2.9. Markaforðingar

Uppskotið hevur ikki við sær markaforðingar.

2.10. Revsing, fyrisitingarligar sektir, pantheimildir ella onnur størri inntriv

Uppskotið hevur ikki ásetingar um revsing, fyrisitingarligar sektir ella pantheimildir.

2.11. Skattir og avgjöld

Við uppskotinum verða ongir skattir ella avgjöld.

2.12. Gjöld

Ongi gjöld verða áløgd við uppskotinum,

2.13. Áleggur lógaruppskotið likamligum ella lögfrøðiligum persónum skyldur?

Uppskotið leggur ongar skyldur á likamligar ella lögfrøðiligar persónar.

2.14. Leggur lógaruppskotið heimildir til landsstýrismannin, ein stovn undir landsstýrinum ella til kommunur?

Ongar heimildir verða lagdar til landsstýrismannin, stovn undir landsstýrinum ella kommunur.

2.15. Gevur lógaruppskotið almennum myndugleikum atgongd til privata ogn?

Uppskotið gevur ekki almennum myndugleikum atgongd til privata ogn.

2.16. Hevur lógaruppskotið aðrar avleiðingar?

Uppskotið stuðlar undir átak 7 um burðardyggja orku og átak nr. 13 um veðurlagsáttak í Heimsmálunum hjá ST.

2.17. Talvan: Yvirlit yvir avleiðingarnar av lógaruppskotinum

	Fyri landið ella landsmyndugleikar	Fyri kommunalar myndugleikar	Fyri pláss ella øki í landinum	Fyri ávísar samfelagsbólkar ella felagsskapir	Fyri vinnuna
Fíggarligar ella búskaparligar avleiðingar	Ja	Nei	Nei	Nei	Ja
Umsitingarligar avleiðingar	Ja	Ja	Nei	Nei	Nei
Umhvørvisligar avleiðingar	Ja	Ja	Nei	Nei	Nei
Avleiðingar í mun til altjóða avtalur og reglur	Ja	Nei	Nei	Nei	Nei
Sosialar avleiðingar			Nei	Nei	

Kapittul 3. Serligar viðmerkingar

3.1. Viðmerkingar til ta einstøku greinina

Til § 1

Stk. 1 staðfestir, at útreiðslurnar til keyp av hitapumpu til uppseting skulu verða hildnar í seinasta lagi 31. desember 2020. Hitapumpan skal vera liðug og klár at taka í nýtslu henda dag, fyri at søkjast kann um endurrindan av meirvirðisgjaldi fyri hitapumpuna, útbúnað og arbeiðsløn sambært hesi løgtingslóg.

Stk. 2 staðfestir, at fyri at fáa endurrindað meirvirðisgjaldið, skal góðkend umsókn vera TAKS í hendi í seinasta lagi 31. mars 2021.

Til § 2

Áseting um gildiskomu.

Fíggjarmálaráðið, 28. oktober 2019.

Jørgen Niclasen
landsstýrismaður

/ Bjarni Askham Bjarnason

Yvirlit yvir fylgiskjøl:
Fylgiskjal 1: Javntekstur